

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Vaše Práva](#) > [Základní Práva](#) > Italy

Osvědčené postupy členských zemí týkající se Listiny

Obsah zajišťuje
Itálie

Itálie

Používání Listiny a povědomí o ní ve Vaší zemi.

Vládní politiky, které podporují používání Listiny a povědomí o ní mezi zákonodárci, správními orgány, donucovacími orgány a justičními orgány

1. Justiční akademie (*Scuola Superiore della Magistratura*)

Ústřední úlohu v oblasti justičního vzdělávání má Justiční akademie zřízená legislativním nařízením č. 26 ze dne 30. ledna 2006, která zajišťuje provádění zákona a prosazování povinnosti odborně vzdělávat soudce. Akademii se však rovněž věnuje vzdělávacím programům pro advokátní komory, se kterými organizuje společné kurzy.

Akademie má důležitý cíl, a sice poskytovat soudcům odborné vzdělání a celoživotní učení s cílem zlepšit mezinárodní spolupráci a zvýšit povědomí o právních systémech.

Akademie má výlučnou pravomoc v oblasti celoživotního učení a odborného vzdělávání soudců. Odpovídá zejména za:

- pořádání celoživotního odborného učení a seminářů odborného vzdělávání pro soudce a další právnické profese (podle potřeby),
- poskytování počáteční odborné přípravy a celoživotního učení honorárním soudcům,
- pořádání vzdělávacích kurzů pro soudce a státní zástupce, kteří usilují o jmenování do vedoucích pozic u soudů prvního nebo druhého stupně,
- poskytování odborné přípravy soudcům, kteří zastávají vedoucí a střední pozice v soudních funkcích,
- vzdělávání soudců pověřených školením,
- poskytování decentralizovaných vzdělávacích aktivit,
- spolupráci na činnostech spojených se stážemi řádných soudců v rámci pokynů vydaných Vrchní radou soudnictví (*Consiglio superiore della magistratura*) a zohlednění návrhů soudních rad,
- na žádost příslušného vládního orgánu organizuje vzdělávání zahraničních soudců v Itálii nebo účastníků vzdělávacích činností prováděných v rámci Evropské sítě pro justiční vzdělávání nebo v rámci projektů Evropské unie a jiných států nebo mezinárodních institucí, nebo provádí programy pro ministerstvo zahraničních věcí a koordinuje vzdělávací činnosti určené italským soudcům a poskytované jinými státy nebo mezinárodními institucemi, které se týkají organizace a fungování soudního systému,
- spolupráci na činnostech týkajících se organizace a fungování soudního systému v jiných zemích, a to na žádost příslušného vládního orgánu,
- provádění vzdělávacích programů ve spolupráci s podobnými odděleními v rámci jiných institucionálních nebo profesních subjektů,
- zveřejňování výzkumu a studií týkajících se záležitostí probíraných v rámci vzdělávacích činností,
- pořádání kulturních iniciativ a výměn, studijních setkání a výzkumu v souvislosti se vzdělávacími činnostmi,

- pořádání seminářů, a to i na základě zvláštních dohod nebo úmluv upravujících související odměny, pro právníky nebo studenty specializovaných právnických akademií.

Akademie pořádá každoroční kurzy „celoživotního“ učení o evropském právu a zejména o „právech stanovených v Listině“, které jsou přístupné všem soudcům a v případě některých kurzů i právníkům. Ty se týkají jak věcných, tak jazykových aspektů.

Tato metoda se osvědčuje v tom, že školení o Listině a jejím uplatňování na vnitrostátní úrovni je poskytováno vždy, když dojde k posílení ochrany základního práva v ní stanoveného. Osvědčeným postupem je proto konkrétně zdůraznit odkaz na právo obsažené v Listině EU a diskutovat o tom, jak se začleňuje do vnitrostátního práva.

Listina z Nice bude tématem celoživotního učení na rok 2022 v rámci kurzů o ochraně osobních údajů, o systému pramenů práva, o digitalizaci, spravedlnosti, právech, základních právech a evropském právu, o pomluvě a nenávistných projevech a o umělé inteligenci a právu.

2. Národní kontaktní místo pro Listinu EU

V souladu s přáním Evropské komise a Agentury Evropské unie pro základní práva jmenovala současná ministryně spravedlnosti Marta Cartabia kontaktní místo pro Listinu, kterým se stala profesorka Palmira Tanzarella. Jedním z jejích úkolů je prosazovat Listinu, zvyšovat povědomí o ní, a v důsledku toho zajišťovat její účinnější uplatňování. Byla vybrána coby osoba, která působí v rámci veřejné správy a těží ze specifické vnitřní koordinace s ministerstvem spravedlnosti a akademickým světem.

Kontaktní místo představuje a bude představovat nový prvek, který bude prosazovat a posilovat znalosti o Listině prostřednictvím pravidelného programu iniciativ. Za tímto účelem je kontaktní místo podporováno oddělením zaměstnanců pro koordinaci mezinárodních záležitostí týkajících se lidských práv (*Coordinamento dell'attività internazionale in tema di diritti umani*; AIDU), které bylo zřízeno v rámci oddělení spravedlnosti (*Dipartimento per gli affari di giustizia*; DAG) ministerstva spravedlnosti v prosinci 2021. Jedná se o [bezprecedentní iniciativu](#), která je rovněž realizována za účelem provádění cílů evropské strategie na posílení uplatňování Listiny základních práv v EU. Oddělení se v rámci působnosti ministerstva spravedlnosti zaměří na evropské tematické oblasti týkající se základních práv, občanských práv a volného pohybu osob.

3. Univerzitní kurzy

Ochrana základních práv jako hybné síly evropské integrace je nyní nezbytnou součástí právních oborů na univerzitách, zejména pokud jde o pokrok v ústavním právu a právu EU. Aby byla zajištěna víceúrovňová ochrana práv, je důležité, aby byli budoucí právníci a ekonomové vzděláváni v oblasti Listiny z Nice a jejího výkladu vnitrostátními soudy a Soudním dvorem. Z tohoto důvodu došlo v posledních letech k prudkému nárůstu specializovaných kurzů.

Podle nejnovějšího průzkumu ministerstva univerzit a výzkumu (*Ministero dell'Università e della Ricerca*; MUR) bylo v prosinci 2021 poskytováno přibližně 550 přednášek a kurzů katedrami práva, politikologie a ekonomie veřejných i soukromých univerzit, včetně některých kurzů v angličtině.

Většina těchto kurzů se obecně zabývá otázkou ochrany základních práv a zdůrazňuje dialog mezi ústavními a nadnárodními evropskými soudy při provádění jejich vlastních listin. Prostřednictvím případových studií získávají studenti nástroje, které potřebují k pochopení toho, jak se listiny a judikatura prolínají. Tímto způsobem lze hloubkově posoudit Listinu základních práv z Nice a důsledky jejího uplatňování.

Listina je rovněž studována v rámci kurzů na témata, jako je přistěhovalectví, informační a komunikační právo, právo v oblasti životního prostředí, evropské trestní a procesní právo, evropské správní právo, náboženský pluralismus, evropské daňové právo a evropské pracovní právo.

4. Osvědčené postupy pro účinnou spolupráci mezi vnitrostátními orgány a občanskou společností s cílem povzbudit oběti, aby nahlašovali diskriminaci, a poskytnout jim

podporu

Vzhledem k tomu, že základním kamenem Listiny z Nice je zákaz diskriminace, podporuje ji rovněž činnost vnitrostátních orgánů, které se tomuto tématu věnují.

Je třeba upozornit na **Národní úřad pro boj proti rasové diskriminaci** (*Ufficio Nazionale Antidiscriminazioni Razziali*; UNAR), zřízený v rámci úřadu předsedy vlády legislativním nařízením č. 215 ze dne 9. července 2003 (kterým se provádí směrnice 2000/43/ES, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ).

Úkolem úřadu je zaručit právo na rovné zacházení se všemi osobami bez ohledu na jejich etnický nebo rasový původ, věk, náboženské přesvědčení, sexuální orientaci, genderovou identitu nebo skutečnost, že se jedná o osoby se zdravotním postižením. Úřad působí nezávisle a nestranně a již několik let také pozorně sleduje dopady diskriminačních nenávistných projevů, a to i na internetu, a bojuje proti nim.

Úkoly svěřené úřadu zákonem jsou následující:

- poskytovat pomoc v soudním nebo správním řízení osobám, které se cítí poškozeny diskriminačním jednáním, přičemž tato pomoc má formu stanovenou v článku 425 italského občanského soudního řádu,
- s náležitým ohledem na výsady a funkce soudního orgánu provádět šetření s cílem určit, zda dochází k diskriminaci,
- podporovat veřejné a soukromé subjekty, zejména sdružení a subjekty působící v oblasti boje proti diskriminaci, aby přijímaly konkrétní opatření, včetně projektů pozitivních opatření, zaměřená na předcházení nebo kompenzaci diskriminace na základě rasy nebo etnického původu,
- co nejvíce zvýšit povědomí o platných nástrojích zajišťujících ochranu, mimo jiné zvyšováním povědomí veřejnosti o zásadě rovného zacházení a vedením informačních a komunikačních kampaní,
- vydávat doporučení a stanoviska k otázkám souvisejícím s diskriminací na základě rasy nebo etnického původu, jakož i návrhy změn stávajících právních předpisů,
- vypracovávat výroční zprávu parlamentu o účinném uplatňování zásady rovného zacházení a účinnosti ochranných mechanismů, jakož i výroční zprávu předsedovi vlády o své činnosti,
- podporovat studie, výzkum, kurzy odborné přípravy a výměnu zkušeností, a to i ve spolupráci se sdruženími a subjekty činnými v oblasti boje proti diskriminaci, s dalšími nevládními organizacemi působícími v této oblasti a se specializovanými statistickými úřady, a to i za účelem vypracování pokynů pro boj proti diskriminaci.

Na ministerstvu pro rovné příležitosti v rámci Úřadu předsedy vlády byl rovněž zřízen rejstřík sdružení a subjektů vykonávajících činnost v oblasti boje proti diskriminaci a podpory rovného zacházení (článek 6 legislativního nařízení č. 215/2003).

Ministerstvo spravedlnosti se zúčastnilo a v současné době se účastní řady analytických a operačních projektů koordinovaných Národním úřadem pro boj proti rasové diskriminaci, jejichž konkrétním cílem je aktualizovat a rozvíjet postupy a nástroje pro předcházení rasismu, xenofobii a dalším formám nesnášenlivosti šířeným prostřednictvím nenávistných verbálních projevů, a to i na internetu, a bojovat proti nim. Mezi tyto projekty patří:

- projekt CO.N.T.R.O. – „*COunter Narratives against Racism Online*“ (Argumentace proti rasismu na internetu, 2018–2020) – vyvinutý a koordinovaný Národním úřadem pro boj proti rasové diskriminaci ve spolupráci s Institutem sociálního výzkumu (*Istituto per la Ricerca Sociale*; IRS) a podporovaný a financovaný Evropskou komisí, která prosazovala cílenou komunikační a osvětovou kampaň proti rasismu na internetu a zavedla podmínky pro zřízení mediálního a internetového střediska Národního úřadu pro boj proti rasové diskriminaci, se zapojením klíčových institucionálních a neinstitucionálních subjektů, které se zabývají bojem proti tomuto problému,
- projekt REASON – „*REAct in the Struggle against ONline hate speech*“ (Vzepřít se nenávistným projevům na internetu, probíhá od roku 2020), který formálně zřizuje Národní kontrolní komoru (*Cabina di Regia Nazionale*) pro boj proti trestným činům z nenávisti a nenávistným verbálním projevům online s cílem pomoci koordinovat opatření a vyměňovat si zkušenosti ve spolupráci se Střediskem pro sledování diskriminace (*Osservatorio per la sicurezza contro gli atti discriminatori*; OSCAD), ministerstvem vnitra, ministerstvem spravedlnosti, ministerstvem školství, úřadem pro komunikační záruky (*Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni*; AGCOM) a dobrovolnickými sdruženími, včetně: Carta Di Roma, Lunaria,

Arci, Amnesty Itálie, Cospe a Arcigay.

Hlavním úkolem kontrolní komory je vypracovat národní strategický plán pro boj proti trestným činům z nenávisti a nenávisným projevům.

5. Politiky zaměřené na školy. Obecně: vzdělávání

Ve školách byla realizována řada iniciativ, vzhledem k tomu, že zvyšování povědomí o Listině je přínosné a nezbytné k tomu, aby se mezi mladší generací rozvíjelo uvažování nad společnými hodnotami a aby se středobodem budování inkluzivní společnosti stali lidé a lidská důstojnost. Patří mezi ně:

La Carta europea dei diritti a un Milione di studenti (Evropská listina základních práv pro milion studentů) byla projektem, který společně prováděly Evropský parlament, Evropská komise a italská vláda ve spolupráci s ministerstvem školství, univerzit a výzkumu a italskou poštou (*Poste Italiane*) a který spočíval v předání Listiny základních práv Evropské unie jednomu milionu studentů na italských středních školách,

La Carta di Nizza fra diritti umani e cittadinanza (Listina z Nice: mezi lidskými právy a občanstvím) byla soutěž podporovaná ministerstvem školství, jejímž hlavním cílem bylo povzbudit děti, aby četly Listinu základních práv Evropské unie a zamyslely se nad jejím praktickým uplatňováním. O obsahu Listiny se diskutovalo zejména na základě srovnání s texty mezinárodních úmluv a smluv v oblasti lidských práv, jako je Všeobecná deklarace lidských práv.

Nástroje pro lepší porozumění Listině a tomu, v jakých případech se uplatňuje

V roce 2019 zahájilo ministerstvo spravedlnosti projekt EJNIta «*EJNIta*» (EJS – italská síť: budování mostů), částečně financovaný Evropskou komisí (grantová dohoda č. 831373), jehož cílem bylo posílit a zefektivnit Evropskou justiční síť (EJS) v oblasti občanských a obchodních záležitostí. Tento projekt byl reakcí na potřebu zlepšit znalost nástrojů soudní spolupráce v občanskoprávních a obchodních věcech v právní nebo profesní oblasti.

Výsledkem tohoto projektu bylo zveřejnění [portálu ALDRICUS](#), který na blogu přináší informace a materiály (normy, vnitrostátní, mezinárodní a nadnárodní judikatura, odkazy na zajímavé stránky). Portál Aldricus je rovněž nástrojem, který slouží k propagaci a zvyšování povědomí o Listině, a to zejména informováním o cílených vzdělávacích akcích. Například dne 22. února 2021 byla propagována vzdělávací akce *La protezione transfrontaliera degli adulti con disabilità cognitive in Italia e Spagna* (Přeshraniční ochrana dospělých osob s kognitivním postižením v Itálii a Španělsku).

Ministerstvo spravedlnosti má k dispozici stránku [věnovanou propagaci Listiny](#), která poskytuje přístup k její italské verzi, jakož i odkaz na internetové stránky Evropské komise, které poskytují vysvětlení k Listině.

Používání a propagace nástrojů pro výklad Listiny, které vytvořily jiné členské země EU nebo jiné zúčastněné subjekty v EU

V Itálii existuje řada vzdělávacích iniciativ zaměřených na zaměstnance soudů, které jsou poskytovány vzdělávacími institucemi ve spolupráci s evropskými partnery (evropskými institucemi, například Agenturou pro základní práva (FRA) nebo jinými evropskými státy). Například v roce 2021 zveřejnila Justiční akademie několik výzev k podávání nabídek, které vzešly z iniciativ se zúčastněnými subjekty z EU – německou Akademií evropského práva (*Europäische Rechtsakademie*, ERA), francouzskou Národní školou soudnictví (*Ecole Nationale de la Magistrature*; ENM) a EJTN.

Spolupráce se zúčastněnými subjekty na podporu používání Listiny základních práv EU a informovanosti o ní

Příklady spolupráce mezi obránci práv a vnitrostátními orgány, které přispívají k lepšímu povědomí o Listině a jejímu používání

Instituce pověřené obranou lidských práv mají právo čerpat z fondu, který byl italským zákonem o rozpočtu z roku 2001 (čl. 1 odst. 573 zákona č. 178 z roku 2021) vyčleněn na financování činností, jejichž účelem je informování o obsahu Listiny z Nice. Tento fond, který spravuje ministerstvo spravedlnosti, disponuje 2 miliony EUR na každý rok v období 2021–2022 a je vyčleněn na vysoce kvalitní vzdělávací projekty, které podporují justiční kulturu v záležitostech mezinárodního trestního práva a lidských práv. Kritéria pro přístup k prostředkům fondu jsou stanovena vyhláškou ministra spravedlnosti po konzultaci s ministrem hospodářství a financí, přičemž prioritním požadavkem je prokázání dlouhodobé spolupráce, konzultací a spolupráce s mezinárodními orgány a institucemi.

Příklady spolupráce mezi vnitrostátními orgány a akademickou obcí, které přispívají k lepšímu povědomí o Listině a jejímu používání

Vnitrostátní orgány úzce spolupracují zejména se třemi nejvyššími italskými soudy: Ústavním soudem (*Corte costituzionale*), Nejvyšším kasačním soudem (*Corte Suprema di Cassazione*) a Státní radou (*Consiglio di Stato*).

Výzkumné oddělení Ústavního soudu vydává každoročně zprávu, která shrnuje a vysvětluje výklad Listiny základních práv Evropské unie v souvislosti s ústavními zásadami. [Poslední vydání zprávy](#) bylo zveřejněno v červnu 2021 pod názvem *L'applicazione della Carta dei diritti fondamentali dell'Unione europea nella giurisprudenza della Corte costituzionale* (Uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v judikatuře Ústavního soudu), červen 2021.

[Studijní služba Nejvyššího kasačního soudu](#) poskytuje přístup k nejdůležitějším rozsudkům, včetně mezinárodní a evropské judikatury.

Příklady nevládních iniciativ, které podporují používání Listiny a informovanost o ní ve Vaší zemi

Národní advokátní komora (*Associazione Nazionale Forense*; ANF) je členem evropského partnerství, v jehož čele stojí Bulharská nadace právníků pro lidská práva, a sdružuje další účastníky, jako je Confprofessioni (konfederace, jejímž členem je ANF), Milánská advokátní komora, Univerzita v Burgosu a Španělská advokátní komora (*Consejo General de la Abogacía Española*). Vedoucí instituce a její partneři zvítězili v zadávacím řízení na podporu nadnárodních projektů v oblasti justičního vzdělávání týkajícího se občanského práva, trestního práva nebo základních práv (JUST-JTRA-EJTR-AG-2017).

Cílem projektu Lawyers4Rights bylo dosáhnout těchto cílů: podporovat znalosti o vzniku, účelu a oblasti působnosti Listiny základních práv EU, posilovat její úlohu při řešení otázek souvisejících s ochranou, které vyplývají z problematiky migrace a terorismu, zvyšovat povědomí o uplatňování Listiny na vnitrostátní úrovni, zlepšovat spolupráci mezi právníckými profesemi a rozvíjet porozumění základním prvkům platného práva EU ve všech vnitrostátních souvislostech.

Dne 24. června 2022 se konala závěrečná konference, na které byly prezentovány výsledky projektu a hlavní závěry týkající se informovanosti právníků a uplatňování Listiny základních práv.

Obsah projektu je k dispozici na adrese: <https://lawyers4rights.eu/>

K propagaci a zvyšování povědomí o obsahu Listiny přispěla rovněž řada dalších spontánních iniciativ, jako je pořádání vzdělávacích akcí a podrobných seminářů akademických pracovníků, příspěvky publikované v právních časopisech a novinách a výměny názorů v různých distribučních seznámech, které odebírají právníci.

■ Poslední aktualizace: 21/04/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do

překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.